

Černé pondělí

svobodny-svet.cz/cerne-pondeli

19. prosince 2022

Svět má tendenci se stále víc černat, v tomto případě to hladí naši národní hrdost, s Fialou, Černochovou, Adamovou v čele, Česko totálně černé už je a Západ má co dělat, aby nás dohonil. Nicméně v Čechách se rýsuje naděje, pokud zvolíme v příštím roce Baštu prezidentem a ten bude mít dost odvahy, aby vyhodil z vládních kabinetů současné nájemníky a vypsal nové volby, situaci to vylepší. Slavný ekonom Nouriel Roubini prognózuje v Sorosově „Project Syndicate“, že svět stojí před dlouhou recesí. Čeká nás dlouhá ekonomická tma a pokud se rychle nezbavíme neschopné likvidační vlády, kterou řídí jakýsi iracionální typ antihumanismu, nemusíme vůbec přežít.

Roubini pateticky píše, že matka všech krizí je na obzoru, a ta strhne celou světovou ekonomiku. Domnívá se, že léčby předchozích ekonomických krizí v 2008 a postpandemická ekonomická řešení, praktikovaná vládami a centrálními bankami, žádnými opravdovými řešeními nebyly a jen přilávaly benzin do ohně. Přejde msta dluhového období předchozích desetiletí, úplně

stejně psal ve svých pamětech Lubomír Štrougal, během jeho vládnutí nebylo myslitelné, že by stát jel na dluh, koncem jeho éry nejenže žádný dluh, ale stát hospodařil s přebytky, po politickém převratu režim sugeroval, že tento způsob hospodaření je banální. Český stát ve srovnání s okolními zeměmi nemá velký státní dluh, ale něco horšího, na rozdíl např. od Polska, Maďarska, Německa má gigantický dluh v průmyslové a zemědělské základně, které z ideových nebo korupčních důvodů režim zlikvidoval. Podle Roubiniho po pandemické krizi sud přetekl, významným faktorem potencujícím systémové zadlužení je i demografie západního světa. Západ se nachází v bezprecedentní shodě finančních, dluhových a ekonomických krizí. Ekonom uvádí, že již v roce 1999 celkové zadlužení privátního a veřejného sektoru činilo 200 % HDP, dnes to činí v Číně 330 % a v USA 420 %. Nulová úroková míra držela nad vodou insolventní zombii, tj. neproduktivní podniky. Ve skutečnosti četné společnosti, stínové banky, ale i veřejné instituce a vlády již nejsou solventní. Roubini neuvádí, že na rozdíl od Číny, kde dluh financoval státní firmy, které něco vyrábí a jsou schopny se reformovat, na Západě se nulovou úrokovou mírou financovaly nevýrobní parazitní organizace nebo dokonce fungování některých států Evropské unie. Rostoucí úroková míra zdraží kredity a jejich splácení, pro mnohé to bude znamenat trojí úder: inflaci, klesající příjmy a pokles hodnot, jako jsou domy a akcie. Tentokrát nebudou ušetřeny ani podniky, banky a vlády, ceny kreditů, klesající příjmy a úspory a redukce hodnoty vlastnictví postihnou všechny.

Mrazení v zádech vyvolává Roubiniho tvrzení, že se neobjevují žádné růstové impulsy, které by dokázaly vybalancovat rostoucí úrokovou míru a drahé kredity. Rýsuje se slabý hospodářský růst, vysoká inflace a všechno korunováno stagflací – což je recept na dlouhodobý sestupný trend. Roubini není sám, kdo prorokuje tuto hrůzu, Larry Summers v Bloombergu: „Silný hospodářský pokles je nevyhnutelný, inflační lavina, padající úspory a spotřeba. V jistém okamžiku se lidé rozhodnou přijít se svými nemovitostmi na trh, a tak padnou jejich ceny. Jiní lidé se rozhodnou

je koupit. V jistém okamžiku vyschnou kredity, a pak nebudou lidé schopni splácet staré dluhy. Kromě toho, že spotřebitelé nakupují pouze nezbytné a musí sáhnout po rezervách, chybí dynamika, která by nastolila přirozený růst. Bude to mít významné následky. Když stoupne nezaměstnanost nominálně o 0,5 %, ve skutečnosti stoupne o 2 %. Velmi nebezpečná akcelerující lavina těchto hrůz, je velké riziko, že se určitě spustí.“

Možná zajímavější ekonomická analýza než od amerických ekonomů od Dimitrije Migunova ve středních Izvestiích, které EU inkvizitoři ještě nevypnuli. Ještě před rokem se většina odborníků domnívala, že inflace je přechodným jevem, po uplynutí 12 měsíců je jasné, že se spletli. V mnohých zemích byla dosažena padesátiletá inflační maxima. V dnešní inflaci, růst cen jedněch výrobků je impulsem pro cenový růst jiných (v 2010 se nepozorovala tato spojitost). Hovoří se o stagflaci – vysoké inflaci v období ekonomického poklesu. Volba vhodné monetární politiky v této situaci je šperkařským zadáním, mezi ekonomy neexistuje konsensus. Jsou patrné paralely s krizí v sedmdesátých letech, stejně jako dnes centrální banky viděly recepty v levných penězích, přitom reálné sazby stály hluboko v záporné zóně. Tento trend se prohloubil po krizi v 2008 a akceleroval pandemickou krizí, do ekonomiky se vlily biliony dolarů. Fiskální politika dlouhou dobu potencovala růst za každou cenu. Dnešní krize ukazuje oproti sedmdesátým létům i na rozdíly, růst cen ještě nedošel k vrcholům. V 1979-80 v USA bázová inflace činila 11,1 %, dnes 6,3 %, za posledních 50 let centrální banky všude po světě získaly zkušenost, jak se s inflací bojuje. Na druhé straně dnes je velmi nízká míra nezaměstnanosti, což je inflačním impulsem, podobně jako problémy s logistickými řetězci, které budou tlačit ceny nahoru. Dnešní problémy vyostřuje nízké dluhové zatížení spotřebitelů a velké úspory, které nebyly ještě vyčerpány, ve střednědobém horizontu to zvedne inflaci. Podle ekonoma Jegora Susina staglace přichází vždy když měnové a fiskální orgány ještě nedokončily svou práci, toto riziko existuje i nyní.

Dnešní ekonomika nedokáže čelit snižování počtu pracovní síly, které velmi silně nastupuje. Nelze tak snadno zaměnit generaci baby-boomers novými technologiemi a produktivitou práce. Podle Susina globální ekonomika nabrala příliš dluhů a nevydrží navýšení úroků, hrozby finančnímu systému se pravděpodobně provalí v plné síle v polovině příštího roku. Natoluje se otázka, zdali se inflace nestala normou globální ekonomiky, nebylo období stabilních cen anomálií, kterou vyrovnávaly miliony levné pracovní síly v Číně a jinde? To byl hlavní antiinflační faktor, který nemohl trvat navěky. V Rusku ekonomové neočekávají ani vysokou inflaci, ani stagflaci, spíš zde situace svědčí o klasickém typu recese. V Rusku existují inflační faktory jako vysoké vládní výdaje, snížení cen surovin, neúroda příští rok apod.

Jaksi mimoděk kromě těchto hrůz slavní ekonomové vyjevili jednu zajímavou pravdu, po letech leho studií všeho, začít tvrdě studovat ekonomii se stává přitažlivým, ve studovnách se zaprášenými regály se doporučuje smartphone a aplikace nechat ve vrátnici, jinak mozek moc nekapíruje.

| LIBOR ČÍHAL

■ ■ ■ ■ ■ (5 votes, average: **5,00** out of 5)

>> **Podpora**

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> **Pravidla diskuze**

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

